

Forord

Denne bog består af syv kapitler om litteraturanalyse skrevet af fem lærere ved Center for Litteraturvidenskab og Semiotik på Odense Universitet. Bogen udspringer af vores undervisning i disciplinen tekstanalyse og tekstteori på fagets grunduddannelse.

Som undervisere har vi erfaret, at de studerende har savnet en grundig, men dog overkommelig, dansksproget introduktion til den litterære analyses forskellige emneområder: tematik, handlingsforløb, fortællerforhold, billedsprog, form og metrik. Med bogen Om litteraturanalyse har vi søgt at udfylde hullet mellem på den ene side de videnskabelige og specialiserede studier og på den anden de elementære indføringer, der fortrinsvis tager sigte på gymnasiet og HF. Det er vores håb, at bogen vil kunne finde anvendelse i grundundervisningen ved litteraturfagene på universiteterne.

Måske kan man ikke lære at blive en god læser. En væsentlig forudsætning for den fagligt kvalificerede litteraturlæsning kan imidlertid erhverves, nemlig den fortrolighed med litteraturvidenskabens redskaber og fagtermer, som gør det muligt at forholde sig systematisk til den litterære tekst og delagtiggøre andre i sine iagttagelser.

Hensigten med Om litteraturanalyse er netop at give den studerende et værktøj og et sæt begreber. Efter en indledende diskussion af de principielle problemer, der melder sig i forbindelse med tolkningen af litterære tekster (Jørgen Dines Johansen), behandler vi (i nævnte rækkefølge) de oven for anførte grene af litteraturanalysen:

den tematiske analyse (Erik Nielsen), analysen af narrative forløb (Jørgen Dines Johansen) og af synsvinkel, fortæller og udsigelse (Svend Erik Larsen), billedsprogsanalysen (Lis Møller) samt afslutningsvis analysen af form og metrik (Carsten Nicolaisen).

Inden for hvert af disse områder præsenterer vi en række centrale begrebsdannelser i samspil med et bredt spektrum af litterære tekster, ældre såvel som moderne, dansksprogede såvel som fremmedsprogede, således at alle tre storer er repræsenterede.

Litteraturanalysens begreber er som bekendt ikke statiske størrelser, men rodfæstet i teoridannelser, der til stadighed er til diskussion.

Vi kan ikke og ønsker heller ikke at skjule, at vi er fem forskellige skribenter med divergerende syn på litteraturen og den litterære analyse. Om litteraturanalyse er således ikke forpligtet på ét gennemgående litteratursyn eller én bestemt teoridannelse, men er båret af en teoretisk og metodisk pluralisme. Bogens kapitler er hver for sig selvstændige og afsluttede artikler og kan læses uafhængigt af hinanden. Et fyldigt emneregister gør det muligt at orientere sig på tværs af de enkelte kapitler og betyder samtidig, at bogen også kan anvendes som opslagsværk.

Om litteraturanalyse er udgivet med støtte fra Odense Universitet, som vi hermed takker. Samtidig vil vi også gerne takke Jan Nordby Gretlund, Jørn Moestrup og Johan de Mylius for konstruktiv kritik undervejs. Endelig en stor tak til Elsebeth Jensen, som venligt og tålmodigt har varetaget den grafiske tilrettelæggelse

Indholdsfortegnelse

Jørgen Dines Johansen:

Om fortolkning af litteratur 1

Erik Nielsen:

Om tema 45

Jørgen Dines Johansen:

Om handling 77

Svend Erik Larsen:

Om synsvinkel, fortæller og udsigelse 113

Lis Møller:

Om figurativt sprog 153

Carsten Nicolaisen:

Om Form 189

Carsten Nicolaisen:

Om metrik - den lille form 217

Emneregister 257

Navneregister 263